

2019 HAZİRAN

Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi (TANAP)

Yeniden Yerleşim Eylem Planı

Beşinci Dış İzleme ve Değerlendirme Rapor Özeti

YÖNETİCİ ÖZETİ

1. Bu rapor, Yeniden Yerleşim Dış İzleme Paneli'nin (Panel) 3-17 Nisan 2019 tarihleri arasında gerçekleştirdiği Beşinci Yarıyılık Dış İzleme ve Değerlendirme çalışmasının bulgularını sunmaktadır.

2. Panel'in beşinci ziyareti itibarıyla Proje'nin arazi edinimi ve inşaat sürecinde kaydettiği ilerleme ile ilgili **son durum** şu şekildedir: Lot 1, 2 ve 3'de köylerin %95'inden fazlası için arazilerin eski haline getirilmesi çalışmaları ve arazi çıkışı süreci tamamlanmıştır ve Mart 2019 sonu itibarıyla Lot 4'de arazi çıkışı sürecinin %34'ü tamamlanmıştır. Geriye kalan arazi çıkışlarının Temmuz 2019 sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır. Proje'den etkilenen toplam (geçici kiralanılanlar hariç) 28.652 şahıs ve kamu parselinin 26.614'ü (%92.88) Proje adına tescil edilmiştir.

3. Balıkçılık için Geçim Kaybını Önleme Planı tamamlanmıştır ve Sekizinci Çeyrek Dönem İç İzleme Raporu'nda ikinci tur izleme görüşmelerinin bulguları raporlanmıştır. Mart 2019 sonu itibarıyla Yer Üstü Tesisleri'nden etkilenen insanlar için geçim destek paketlerinin dağıtımını da neredeyse tamamlanmıştır.

4. Beşinci Yarıyılık Dış İzleme ve Değerlendirme çalışmasının metodolojisi aşağıdaki adımları içermektedir:

- İlgili dokümanların incelenmesi;
- Ziyaret edilecek köylerin seçimi için kriterlerin belirlenmesi;
- Ankara Merkez ofiste ilgili Proje çalışanları (TANAP Sosyal Etki ile Arazi Edinimi ve Kamulaştırma ekipleri) ile toplantıların gerçekleştirilmesi;
- Belirlenen köylerde muhtarlarla ve projeden etkilenen kişilerle görüşmeler içeren saha çalışması yapılması;
- Saha çalışmasını takiben Ankara'da TANAP Sosyal Etki ile Arazi Edinimi ve Kamulaştırma Ekipleri ve TANAP Genel Müdür Danışmanı ile temel bulguların paylaşılması.

5. Panel, özellikle dördüncü ziyaret sırasında incelenemeyen durumların gözlemlenebileceği köyleri ziyaret etmeyi talep etmiştir. Bu çerçevede, saha çalışması öncesinde belirlenen koşulları sergileyen 10 köy ve beldelere bağlı 3 mahallede görüşmeler yapmıştır. Belirlenen **köy bazında** kriterlerden bazıları şunları içermektedir: (1) Yer Üstü Tesisleri'nden önemli ölçüde etkilenen köyler, (2) geçim destek paketlerinin, nakit geçim desteğinin ve/veya topluluk temelli destek paketlerinin verildiği yerleşimler, (3) arazi çıkış toplantılarının yapıldığı köyler, (4) devam eden şikayetlerden dolayı arazi çıkışının tamamlanamadığı köyler, (5) devam eden 10.Md davalarının önemli sayıda olduğu köyler, (6) yakın zamanda alınan veya uzun süredir devam eden şikayetlerin bulunduğu köyler, (7) birden fazla Proje ögesinden etkilenen köyler.

6. **Projeden etkilenen kişiler bazında belirlenen kriterler ise şunları içermektedir:** (1) Boru hattından dolayı önemli miktarda (TANAP tarafından tespit edilen) arazi kaybeden kişiler, (2) biliniyorsa, özellikle Lot 4'te, pirinç tarlalarında sulama kanalından dolayı (açık veya kapalı)

şikayetleri bulunan (örneğin boru inşaatından dolayı arazisinin bir kısmını sulayamayan) kişiler, (3) uzun süredir (30 günden fazla zamandır) devam eden şikayeti olan kişiler veya uzlaşma olmadan (tazminat dışında) kapanan vakaların olduğu durumdaki kişiler, (4) geçim ve nakit destek paketlerinden faydalanan kişiler, (5) kamp sahaları veya diğer sebeplerden ötürü geçici arazi kiralamasından etkilenen kişiler, (6) arazisinden birden fazla boru hattı geçmesinden etkilenen kişiler, (7) hassas kişiler.

7. 6-13 Nisan tarihleri arasında gerçekleştirilen saha çalışmasında Panel; muhtarlar, kadın arazi kullanıcıları, projeden etkilenen kişiler, geçim destek paketi yararlanıcıları ve/veya geçiş süreci nakit geçim desteği alan kişilerle görüşmeler yaparak seçilen köylerde yaşayan insanlar üzerinde yeniden yerleşim (ekonomik yerinden edilme) açısından Proje'nin sosyal etkilerini anlamayı amaçlamıştır. Görüşmelerde değinilen konular arazi edinimi sürecini, Proje'nin geçim kaynakları ve hassas kişiler üzerindeki etkilerini, arazi ediniminin kümülatif etkilerini, arazilerin eski haline getirilmesi sürecini, arazi kullanım kısıtlarının olası etkilerini, istihdam olanaklarını, Proje'nin ortak araziler, doğal kaynaklar, altyapı üzerindeki etkilerini, paydaş katılımını, şikayet giderme mekanizmasını, Yer Üstü Tesisleri için Geçim Kaynakları Geri Kazandırma Planı kapsamında uygulanan topluluk bazındaki destekleri, kadınların entegrasyonunu ve Sosyal ve Çevresel Yatırım Programları'nın köyler üzerindeki etkilerini içermektedir.

8. Beşinci Dış İzleme Çalışması'nın temel bulguları aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. Panelin son iki ziyaretinde ulusal yasalar ve uluslararası standartlarla uyumlu olduğu tespit edilen ve büyük ölçüde aynı kalmış olan konuları (örneğin; şahıs ve kamu arazilerinin edinimi, TANAP Destek Fonu, kültürel miras, kadınların entegrasyonu), tablonun dışında bırakılmıştır.

9. Panel, **9 temel konuyu** incelemiş ve bunlardan sadece **ikisinin** —Arazilerin Eski Haline Getirilmesi ve Arazi Çıkışı Süreci ve Şikayet Giderme Mekanizması— uluslararası standartlara **kısmen uyumlu olduğu** tespit edilmiştir. Kalan diğer konularda (Yeniden Yerleşim Eylem Planı (YYEP) Yönetimi, Arazi Edinimi, Geçim Kaynaklarının Geri Kazandırılması, Hassas Kişiler, Proje Faydalarının Paylaşımı, Kümülatif Etkiler ve Paydaş Katılımı) Proje uygulamalarının, uluslararası finans kuruluşlarının sosyal standartları ile **uyumlu** olduğu değerlendirilmiştir. Bazıları için de söz konusu standartlara tam uyumun sağlanması için bazı ilave (iyileştirici) öneriler sunulmuştur.

Konu	Panel'in Beşinci Ziyaretindeki Temel Bulguları	Panel'in Beşinci Ziyaretindeki Bulgulara dair Başlıca Önerileri
Yeniden Yerleştirme Eylem Planı (YYEP) Yönetimi	İnsan Kaynakları Planlaması ve Yönetimi – Panel'in son ziyaretinden beri arazi edinimi ve yeniden yerleşim (ekonomik yerinden edilme) konularında çalışan personel azalmıştır. Ancak TANAP Proje'nin geriye kalan işlerini üstlenecek yeterli personel bulunduğu bilgisini vermiştir. BOTAŞ-AHK ile yapılan Hizmet Sözleşmesi 1 yıl daha uzatılmıştır. Kalan arazi eski haline getirilmesi sürecinin ve diğer geriye kalan tazminat ve geçim kaynakları sorunları ve şikayetlerinin kapatılmasının	TANAP'ın kalan arazilerin eski haline getirilmesi ve diğer geriye kalan tazminat ve geçim kaynakları sorunları ve şikayetlerinin kapatılmasının koordinasyonu için var olan yönetim mekanizmalarını kullanması önemlidir – Arazilerin Eski Haline Getirilmesi ve Arazi Çıkışı Süreci hakkında aşağıdaki bölüme bakınız.

Konu	Panel'in Beşinci Ziyaretindeki Temel Bulguları	Panel'in Beşinci Ziyaretindeki Bulgulara dair Başlıca Önerileri
	<p>koordinasyonu – Proje, arazi edinimi ve yeniden yerleşim (ekonomik yerinden edilme) süreçlerinin sonuna yaklaşırken, kalan yeniden yerleşim, geçim kaynakları, paydaş katılımı ve şikayet konularının koordineli bir biçimde olabildiğince çabuk ve sorunsuz bir şekilde ele alınması önemlidir. 2020'nin ortalarında gerçekleşecek YYEP tamamlama denetimi halen uzak bir tarih olarak gözükse de Proje denetimden önce tüm işlerin tamamlandığından emin olmalıdır.</p> <p>Yönetim planları ve ilgili dokümanlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - YYEP Destek Fonu Yönetim Prosedürü, geçiş süreci nakit geçim desteği ve çoklu boru hatlarının etkilerini dahil edecek şekilde güncellenmiştir. - Tüm yönetim planları ve destekleyici dokümanlar (YYEP İzleme Planındaki bazı performans göstergeleri hariç) son haline getirilmiştir. - Yer Üstü Tesisleri için Geçim Kaynakları Geri Kazandırma Planı'nın Türkçesi, TANAP web sayfasında yayınlanmıştır. Tüm planlar (YYEP İzleme Planı hariç) Türkçe ve İngilizce olarak yayınlanmıştır. - YYEP Tamamlama Denetimi hakkında Bağımsız Danışmanlık Hizmetinin İş Kapsamı hazırlanmıştır. 	<p>İzleme ve Değerlendirme – YYEP İzleme Planı'nı performans göstergeleri tamamlanarak son haline getirilmelidir. Tamamlandıktan sonra da YYEP İzleme Planı TANAP web sitesinde yayınlanmalıdır.</p>
<p>Arazi Edinimi</p>	<p>Güzergah Değişikliği sonrasında ödenmiş kamulaştırma bedellerinin iadesinin talep edilmesi – Güzergah değişikliği politikası – Güzergah değişikliği yapılan yerlerde, Kamulaştırma Kanunu'nun 27.Madde (acele el koyma) davalarına binaen ödenen kamulaştırma bedellerinin iadesinin talep edilmesine ilişkin özellikle de maliklerin parayı çektiği durumlar için Proje politikası belirlenmiştir. TANAP, böyle bir durumun söz konusu olduğu 1.000'den fazla parsel için ödenen kamulaştırma bedellerinin geri ödenmesini talebini ileten bir mektubu ilgili maliklere avukat aracılığıyla gönderecektir. Eğer şahıs tazminatı geri ödemeyi reddederse, Proje her durumu değerlendirerek, durumun daha fazla takip edilmeye değer olup olmadığına karar verecektir.</p>	<p>Öneri bulunmamaktadır.</p>
<p>Arazilerin Eski Haline Getirilmesi ve Arazi Çıkışı Süreci</p>	<p>Zaman çizelgesi/durum – Arazi çıkışı süreci Lot 1, 2 ve 3'deki köylerin %95'ten fazlasında eksiksiz olarak tamamlanmıştır. Ancak özellikle Lot 1'de bazı köylerde halen açık şikayetler ve geriye kalan işler bulunmaktadır. Lot 4'de arazi çıkışı süreci devam etmektedir.</p>	<p>TANAP'ın arazilerin eski haline getirilmesi, kalan şikayetlerin kapatılması ve olası geçim kayıpları giderilmesini koordine etmek için Arazi Çıkışı Komiteleri ve TANAP'ın diğer yönetim mekanizmalarının kullanılması önemlidir:</p>

Konu	Panel'in Beşinci Ziyaretindeki Temel Bulguları	Panel'in Beşinci Ziyaretindeki Bulgulara dair Başlıca Önerileri
	<p>Arazilerin eski haline getirilmesinin kalitesi: Panel tarafından ziyaret edilen birkaç köy memnuniyetlerini ifade etmiştir. Ancak Lot 1'deki bazı köyler gecikmelerle ilgili sorunlar dile getirmiştir.</p> <p>Ürün kaybı için ek (tazminat) ödemeleri – Lot 1'deki arazilerin eski haline getirilmesi ve arazi çıkış sürecinin işleyişi göz önünde bulundurulduğunda, geriye kalan inşaat etkilerinden kaynaklı olarak geçim kaynakları üzerinde oluşan etkinin tamamen giderilememesi durumunda ek tazminat ödemelerine ihtiyaç olması ihtimali halen bulunmaktadır.</p> <p>Yeni muhtarlar – Birçok köyde seçim sonrası muhtarlar değiştiği için, geriye kalan işlerin muhtarlar tarafından tam olarak anlaşılmasını sağlamak önemlidir. Bu konuda Proje tarafından önlemlerin alınması gerekmektedir.</p> <p>Yer Üstü Tesisleri Yerleşim Planı sorunları – Panel, yer üstü tesislerinin yerleşim planları dolayısıyla yakındaki arazilerde drenaj sorunlarına yol açabildiği duygumunu almıştır.</p>	<p>1) Arazilerin eski haline getirilmesi işlerinin ve şikayetlerin kaldığı (hem arazi çıkışı sürecinin tamamlandığı hem de henüz tamamlanmamış) köyler belirlenmelidir.</p> <p>2) Birinci adımda belirlenen her köy için geriye kalan yapılacak işlerin kapsamlı bir listesi oluşturulmalıdır.</p> <p>3) Muhtarlarla ve bu köylerdeki projeden etkilenen insanlarla yapılacak geriye kalan işlerin listesi paylaşılmalıdır. Liste yazılı olarak şu detayları kapsamalıdır: a) inşaat müteahhidi/Proje tarafından nelerin ve ne zamana kadar (son teslim) yapılacağı, b) inşaat müteahhidi veya TANAP'ın köy adına muhtarlar ya da abzi şahıslar tarafından ileri sürülen sorunlara/şikayetlere ilişkin sorumluluğu olmadığı durumlarda, gerekli açıklamanın (nihai arazi çıkış protokolünün bir parçası olarak) yapılması. Bu bilgilerin yazılı olarak mevcut olması, bazı muhtarların seçimler sonrasında değişmesi nedeniyle önemlidir.</p> <p>Lot 1 – TANAP, yerleşimlerde geriye kalan işleri önceliklendirmeli ve inşaat müteahhidinin harekete geçmesini sağlamalıdır. İnşaat kaynaklı geriye kalan etkilerden dolayı ek ödeme gereksinimlerinin ortaya çıkabileceği durumlar tespit edilmelidir.</p> <p>Yer Üstü Tesisleri Yerleşim Planı sorunları – TANAP, Yer Üstü Tesisleri'nin yeri ve inşaatından kaynaklanan tüm drenaj, arazi erişimi ve diğer olumsuzlukları incelemelidir. Zira bu sorunlar arazi erişimini ve geçim kaynaklarını etkileyebilir.</p>
<p>Geçim Kaynaklarının Geri Kazandırılması</p>	<p>Yer Üstü Tesislerinden kaynaklı şahıs arazilerinin kalıcı kaybı – İnceleme ve görüşmeler sonucunda (202 potansiyel hak sahibi arasından) 133 kişi geçim destek paketleri için hak sahibi olarak tespit edilmiştir. Mart 2019 sonu itibarıyla, 133 geçim destek paketi yararlanıcısının %96'sı ödemelerini almıştır. Geriye kalan beş kişi gelecek çeyrek dönemde ödemelerini alacaktır. Ödemelerden sonra yapılan ilk görüşmeler hak sahiplerinin</p>	<p>TANAP, inşaattan kaynaklanan ve geçim kaynakları üzerinde risk oluşturabilecek, ek ödeme veya önlem gerektirebilecek henüz giderilmemiş tüm etkileri tespit ederek gerekli çözümleri üretmeli, geçim kaynaklarının yakın, orta veya uzun vadede etkilenmeyeceğinden emin olmalıdır.</p>

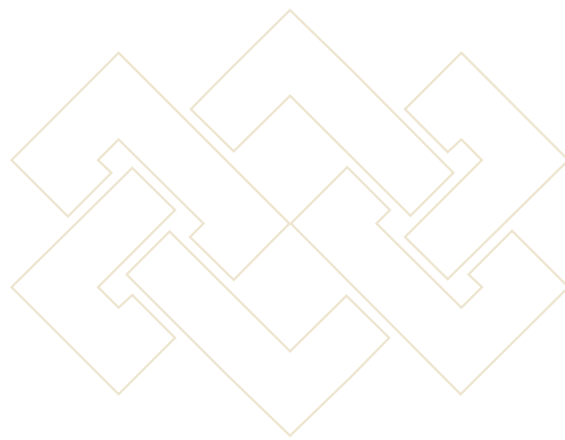
Konu	Panel'in Beşinci Ziyaretindeki Temel Bulguları	Panel'in Beşinci Ziyaretindeki Bulgulara dair Başlıca Önerileri
	<p>hedeflenen destekleri (büyükbaş hayvan, makina vb.) satın alabildiklerini göstermektedir.</p> <p>Boru hattı etkileri – Panel, boru hattından dolayı önemli miktarda arazi kaybetmiş ve bu sebeple de anlamlı bir büyüklükte ürün ödemesi almış üç kişiyle görüşme gerçekleştirmiştir. Kişiler, boru hattı için yapılan arazi ediniminin geçim kaynaklarını önemli ölçüde etkilemediğini belirtmiştir.</p> <p>Orta ve uzun vadeli geçim kaynakları riskleri – Panel, geçim kaybı riski oluşturabilecek ancak inşaat kaynaklı kalan etkiler gözlemlemiştir.</p>	
Hassas Kişiler	<p>Yer Üstü Tesisleri – Hassas kişiler belirlenen kriterler doğrultusunda tespit edilmiş ve gerekli destek (geçiş süreci nakit geçim desteği ve/veya tarım-hayvancılıkla ilgili küçük ölçekli geçim destek paketi) sağlanmıştır.</p> <p>Boru hattı – TANAP boru hattından etkilenen hassas kişilerin veri tabanını oluşturmaya devam etmektedir. Hassas kişilerin tespitinin tamamlanması ve Proje'nin bu kişiler üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi için bir danışmanlık hizmeti alınacaktır.</p> <p>Panel, boru hattı boyunca ziyaret ettiği yerlerde iki engelli kişiye bakan kişi ile görüşme yapmış ve her ikisi de bankaya yatan kamulaştırma paralarına engelli olmaları sebebiyle erişimde zorluğu yaşadıklarını belirtmişlerdir.</p>	<p>Yer Üstü Tesisleri – Öneri bulunmamaktadır.</p> <p>Boru hattı – Kararlaştırıldığı gibi, danışman, hassas kişilerin tespitinde muhtarların beyanlarıyla sınırlı kalmamalıdır.</p> <p>Panel'in bulguları, kamulaştırma bedelleri ile ürün ödemelerine erişimde hassas kişilerin ve/veya onlara bakım veren kişilerin çeşitli yasal, idari ve/veya fiziksel zorlukla karşılaşabildiğini göstermektedir. Boru hattı boyunca hassas kişilerin tespit edilmesinin ardından, TANAP bu kişilerin (veya onlara bakım verenlerin) tazminatlara erişimindeki zorluklarını gözden geçirmeli ve gerekiyorsa süreci kolaylaştırmak adına gerekli önlemleri almalıdır.</p>
Fayda Paylaşımı	<p>Sosyal ve Çevresel Yatırım Programları (SEIP) – Arazi ediniminden etkilenen yerleşimler ve kişiler içinden aynı zamanda SEIP faydalanıcı olmuş yerleşim ve kişilere dair güncel bilgiler, Dokuzuncu Çeyrek Dönem İç İzleme Raporu'na verilmiştir.</p> <p>Yer Üstü Tesisleri'nden önemli ölçüde etkilenen 13 yerleşim için topluluk temelli destekler belirlenmiş ve TANAP yönetimince yerleşim bazlı bütçe onaylanmıştır. Türkgözü için önerilen aksiyonlardan biri, inşaat işleri kaynaklı zarar gören "sulama kanallarının eski haline getirilmesidir". Panel, bu mevzunun bir etki giderici aksiyon olması dolayısıyla fayda paylaşımı kapsamındaki topluluk temelli desteklerin bütçesinden karşılanmaması gerektiği görüşündedir.</p>	<p>TANAP, Türkgözü'nde sulama kanalı onarımının Geçim Kaynaklarını Geri Kazandırma Planı kapsamında hayata geçirilecek topluluk bazlı destekler bütçesinden finanse edilmemesi önerisini uygun bulmuştur. Bu köyde gerçekleştirilecek onarım faaliyeti, köylüler ve yeni muhtara danışılarak tekrar değerlendirilecektir.</p>
Kümülatif Etkiler	<p>Çoklu Boru Hatları kaynaklı kümülatif etki – TANAP dahil birden fazla boru hattının geçtiği şahıs parsellerinde oluşan kümülatif etkileri gidermek için belirlenen ek tazminat ödemeleri devam etmektedir. Çoklu boru hatları için ödemelerinin parsel özelinde %84'ü tamamlanmıştır.</p>	<p>Ödeme ve maliklere ulaşma konusunda devam eden çabaların yanı sıra TANAP, ilgili hak sahibi kişileri ve muhtarları bilgilendirmek üzere etkin bir yöntem bulmaya (örneğin uygunluk kriterleri ile</p>

Konu	Panel'in Beşinci Ziyaretindeki Temel Bulguları	Panel'in Beşinci Ziyaretindeki Bulgulara dair Başlıca Önerileri
	Panel'in ziyareti sırasında görüştüğü birkaç kişi kendilerinin hak sahibi olup olmadıklarının veya ödemelerini alıp almadıklarının farkında olmadıklarını iddia etmişlerdir. TANAP Arazi Edinimi ve Kamulaştırma Ekibi tüm mülk sahiplerine iadeli-taahhütlü mektup gönderildiğini ve gönderilen 1.528 mektuptan sadece 170 tanesinin teslim edilemediğinden geri döndüğü bilgisini vermiştir. TANAP, bu gibi durumlarda arazi sahiplerine ulaşmak veya mektupları ulaştırmak için ilgili muhtarlarla iletişim kurmaktadır.	İlgili muhtarlara bilgi notu verilmesi gibi) da çalışacaktır.
Paydaş Katılımı	Etkilenen yerleşimlerde kapsamlı halkı bilgi toplantılarına ve birebir görüşmelere devam edilmektedir. Ancak bazı köyler (özellikle Lot 1'de) inşaat kaynaklı geriye kalan sorunların ne zaman ele alınacağı, kümülatif etki ödemelerine kimin hak sahibi olduğu ve bu ödemelerin yapılıp yapılmadığı konularında yeterince bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir.	Arazilerin Eski Haline Getirilmesi ve Arazi Çıkışı Süreci ve Şikayet Giderme Mekanizması bölümlerine bakınız.
Şikayet Giderme Mekanizması	<p>Lot 1 – İnşaatın sona ermesiyle ilgili müteahhidinin demobilizasyon sürecinin başlamasına rağmen, arazi çıkışı sırasında tespti edilen birkaç açık şikayetin kaldığı görülmüştür. Bu şikayetlerin çözümünün gecikmesi, geçim kaynaklarının etkilenmesine ve ek tazminat ödemelerine yol açabilir.</p> <p>Operasyona geçiş sürecinde devam eden yerel paydaşları bilgilendirme faaliyetlerine rağmen, Kars/Merkez'e bağlı Büyükboğatepe, Ardahan/Posof'a bağlı Türkgözü, Ardahan/Damal'a bağlı Eskikılıç köylerinin yeni muhtarları, şikayetleri için kiminle iletişime geçeceklerini bilmediklerini ifade etmiştir. Yerel seçimler, ziyaretten iki hafta önce olduğu için TANAP'ın yeni muhtarlarla görüşme yapacak yeterli zamanı olmamıştır. Operasyon dönemi irtibat numaralarına ilişkin afişler henüz asılmamıştır.</p> <p>CS5 & Lot 4 – Genel olarak şikayetler zamanında giderilmiştir. Şikayetlerin çoğunun inşaat sırasında yola verilen zararlarla ilgili olduğu görülmektedir.</p> <p>Şikayet Giderme Mekanizmasının Nitel İzlemesi – TANAP Şikayet Mekanizmasının kalitesine ilişkin nitel izlemesi devam etmektedir. Sosyal ekip, uzlaşma olmadan kapatılan bir şikayet ile karşı karşıya kaldığında, inşaat müteahhidinin ve/veya TANAP'ın tüm sorumluluklarını yerine getirdiğinden emin olmak için gerekli incelemeleri yapmaktadır.</p>	<p>Lot 1 – Şikayetlerin çözümü ve inşaat kaynaklı kalan etkilerin giderilmesine yönelik yöre halkının dile getirdiği bazı rahatsızlıklar göz önüne alınarak, inşaat müteahhidinin (özellikle geçim kaynağı kaybına neden olabilecek) şikayet giderimi için yapmış olduğu taahhütlerinin TANAP ve muhtarlar tarafından daha iyi takip edilmesine yardımcı olacak önlemler alınması gerekmektedir. TANAP, (özellikle geçim kaynakları kaybına neden olabilecek) bekleyen şikayetleri takip etmeli ve bunların zamanında çözüldüğünden emin olmalıdır. Ayrıca Yeniden Yerleştirme Eylem Planı Yönetimi ve Arazilerin Eski Haline Getirilmesi ve Arazi Çıkışı Süreci bölümlerine de bakınız.</p> <p>Tüm Lotlar – Operasyon dönemi sırasında yeni muhtarların ve etkilenen insanların şikayetleri için kiminle iletişime geçeceklerini bildiklerinden emin olmak için gerekli bilgi verilmeli ve görüşmeler yapılmalıdır. Köylerde kolay görülebilecek yerlere irtibat bilgilerinin olduğu afişler asılmalıdır.</p> <p>Şikayet Giderme Mekanizmasının kalite takibi – İç İzleme Raporuna Şikayet Giderme Mekanizmasının kalitesine ilişkin yapılan nitel izleme bulguları eklenmelidir.</p>

10. Panel'in son ziyaretinden bu yana Proje'de önemli ilerleme kaydedilmiştir. Ancak Proje uygulamalarının Dünya Bankası (DB) ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) standartlarına tam uyumunun sağlanması için bazı alanlarda, özellikle de Lot 1'de inşaat sırasında verilen taşınmaz varlıklara verilen zararların zamanında giderilmesi konusunda ek önlemler alınmalıdır.

11. Arazilerin eski haline getirilip, inşaat sırasında verilen zararların da zamanında giderilerek geçim kaybına ve dolayısıyla ek tazminata yol açmayacak şekilde kalan işlerin koordinasyonu, Proje'nin başarılı şekilde tamamlanması için önem arz etmektedir. Bu bağlamda, TANAP etkilenen tüm yerleşimlerde başarılı bir kapanış yapabilmek için bu sürecin yönetimini güçlendirmelidir.

12. Panel, TANAP'ın Yeniden Yerleştirme Eylem Planı Tamamlama Denetimi için gerekli hazırlıklara başlamasını ısrarla tavsiye etmektedir.

TANAP
tanap.com